

Nasjonale rammer for barnehagefaglig grunnkompetanse

Rammene definerer den kompetansen alle ansatte som jobber i en barnehage forventes å ha.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 31.08.2023

Mål

De nasjonale rammene skal bidra til at alle ansatte har grunnleggende kompetanse for arbeid i barnehage. Grunnleggende kompetanse er et utgangspunkt for å kunne delta aktivt, og gir mulighet for læring i den kollektive kompetanseutviklingen med sine kollegaer.

Målgruppe

Målgruppen er ansatte uten relevant kompetanse eller tidligere erfaring fra barnehage.

Prinsipper for opplæring

For å sikre at den ansatte utvikler barnehagefaglig grunnkompetanse skal opplæringen følge fire prinsipper:

- Innholdet skal være på et grunnleggende nivå og ta utgangspunkt i den ansattes kompetansenivå. Opplæringen skal gi en innføring i barnehagens samfunnsmandat, ansvar og innhold.
- Opplæringen skal være praksisnær og foregå i barnehagen der den ansatte jobber. Opplæringen må følges opp av en pedagogisk leder, eller annen kollega som får rollen som veileder for den ansatte i opplæringsperioden.
- Refleksjon skal være en sentral del av opplæringen, og barnehagen benyttes som en naturlig

læringsarena. Aktiviteter og hendelser fra den ansattes arbeidshverdag brukes som utgangspunkt for refleksjon og drøfting med veileder og andre kollegaer.

- For nyansatte bør opplæringen starte kort tid etter at den ansatte har startet i barnehagen, og i sin helhet være gjennomført i løpet av det første året.

Ansvar og roller

Eier

Det er barnehageeiers ansvar å sørge for at personalet har riktig og nødvendig kompetanse. Eier skal sørge for at alle ansatte uten kompetanse og erfaring fra barnehage får en innføring i barnehagens samfunnsmandat, ansvar og innhold. Eier bør ha dialog med barnehagens ledelse om opplæring som gir barnehagefaglig grunnkompetanse.

Styrer

Leder i barnehagen har ansvar for å sikre at det blir gjennomført opplæring som gir barnehagefaglig grunnkompetanse. Leder må ha dialog med den ansatte og veileder og lage en plan som sikrer at det gis nødvendig tid og støtte til gjennomføring.

Veileder

Veileder har en sentral rolle i gjennomføringen av opplæringen og bør være en barnehagelærer i barnehagen. Veileder skal følge opp, motivere og bidra til reflekterende læring. Ved oppstart bør veileder gjøre den ansatte kjent med rammene for opplæringen.

Innhold

Det er barnehageloven med forskrifter som definerer kvalitet i barnehagen. Rammeplan for barnehagen er en forskrift til loven, og beskriver barnehagens verdigrunnlag, innhold og oppgaver. Barnehagene skal bruke rammeplanen som utgangspunkt for sitt arbeid.

De nasjonale rammene tar utgangspunkt i rammeplanen, og beskriver hva den ansatte skal kunne innen barnehagefaglige temaer. Den ansatte skal også forstå sitt eget ansvar og utvikle ferdigheter i å samarbeide med kollegaene sine til det beste for barna.

Barnehagens verdigrunnlag og samfunnsmandat

Barnehagens verdigrunnlag skal være et sentralt og gjennomgående tema. I dette temaet skal den ansatte få kunnskap om barnehagens verdigrunnlag og samfunnsmandat. Den ansatte skal bli kjent med at

verdigrunnlaget skal formidles, praktiseres og oppleves i barnehagens pedagogiske arbeid. Videre skal den ansatte kjenne til at samiske barn i barnehage skal få støtte til å bevare og utvikle sitt språk, sin kunnskap og sin kultur, uavhengig av hvor i landet de bor.

Lek

I dette temaet skal den ansatte få kunnskap om betydningen av lek og innføring i ulike lekformer. Temaet omhandler også barns utvikling av lekekompetanse og inkluderer observasjon, støtte og veiledning knyttet til barns lek.

Videre skal den ansatte bli kjent med rommets betydning for barnas lek, både inne og ute. Den ansatte skal bli bevisst på hvordan barn kan medvirke til å utforme rommene.

Omsorg og relasjoner

I dette temaet skal den ansatte få kunnskap om hva det innebærer å se det enkelte barnet og hva omsorg er i praksis. Den ansatte skal få kunnskap om hvor viktig det er å anerkjenne barns følelser og hvordan møte barns ulike følelsesuttrykk.

Den ansatte skal kjenne til betydningen av og utvikle ferdigheter i å legge til rette for vennsrelasjoner. Dette omhandler betydningen av relasjoner mellom barn og relasjoner mellom voksne og barn.

Videre skal den ansatte få kunnskap om barnehagelovens krav til et trygt og godt psykososialt miljø i barnehagen.

Barns utvikling

Den ansatte skal få kunnskap om barns språkutvikling og hvilke kommunikasjonsformer som er typisk for barn i ulike aldre. Videre skal den ansatte tilegne seg kunnskap om barns kognitive og motoriske utvikling, fysiologiske behov og behov for omsorg, lek og læring. Den ansatte skal få kunnskap om hvordan tilrettelegge for gode overganger i barns liv. Den ansatte skal også bli bevisst på arbeid knyttet til barn med spesialpedagogiske behov.

Barns medvirkning

Den ansatte skal tilegne seg ferdigheter i å ta barn på alvor i hverdagen. I dette temaet skal den ansatte få kunnskap om hva medvirkning innebærer og bli bevisst på sitt arbeid knyttet til dette. Den ansatte skal bli bevisst forskjellen på medvirkning, medbestemmelse og selvbestemmelse. Videre skal den ansatte få kunnskap om barns ulike kommunikasjonsformer, og utvikle ferdigheter i å lytte og reagere på disse.

Foreldresamarbeid

I dette temaet skal den ansatte få kunnskap om foreldrenes rett til medvirkning og at samarbeidet alltid skal ha barnets beste som formål. Den ansatte skal utvikle ferdigheter i å bidra til et godt samarbeid. Den ansatte skal få kunnskap om hvor viktig tillit er i relasjonen mellom foreldre og ansatte og utvikle ferdigheter i å legge til rette for et godt samarbeid.

Videre skal den ansatte bli bevisst på at foreldre har ulike oppdragelsesmetoder og samspiller ulikt med sine barn.